

PREZIDENT MEZINÁRODNÍ FEDERACE ČK A ČP V PRAZE

Velmi vzácnou návštěvu jsme ve dnech 18. - 20. srpna 2004 přivítali v Praze. Českou republiku navštívil prezident Mezinárodní federace Červeného kříže a Červeného půlměsíce (MF ČK a ČP) **Don Juan Manuel Suárez del Toro** s chotí. Doprovázel jej jeho poradce **Manuel Fiol** rovněž s manželkou.

MF ČK a ČP sdružuje v současné době **182** národních společností ČK a ČP a byla založena před 85 lety v roce 1919 pod názvem Liga společností ČK a ČP. Jejím členem byl od svého založení samozřejmě Československý červený kříž a od svého vzniku v roce 1993 také Český červený kříž. Její nejvyšší představitel navštívil ČR naposledy před čtyřmi lety - v dubnu 2000 to byla prof. MUDr. Astrid Heiberg (Norsko), tehdejší prezidentka MF ČK a ČP.

Současný prezident MF ČK a ČP, který tuto velmi prestižní funkci zastává od roku 2001, navštívil ve svém funkčním období Českou republiku

poprvé. Pan Suárez Del Toro je současně dlouholetým prezidentem Španělského červeného kříže.

Během své návštěvy v ČR vedl oficiální jednání s delegací Českého červeného kříže, kterou tvořili: prezident ČČK MUDr. **Zdenko Vlk, CSc.**, viceprezident ČČK MUDr. **Pavel Lebeda**, zastupující ředitelka Úřadu ČČK **Ing. Helena Jedličková** a vedoucí úseku odborných činností Úřadu ČČK **Mgr. Josef Švejnoha**. Představitelé ČČK

vzácnou návštěvu seznámili s hlavními programy naší organizace, spoluprací se státními orgány i s projekty realizovanými s partnerskými organizacemi ČK. Představili rozsáhlou ediční činnost ČČK z posledních let i výsledky pomoci ČČK postiženým povodněmi na Moravě v roce 1997 a v Čechách v roce 2002. V této souvislosti rovněž poděkovali za významnou finanční pomoc MF ČK a ČP při povodních v roce 2002, která dosahovala výše téměř 20 milionů Kč.

Protože vzácní hosté z MF ČK a ČP navštívili ČR poprvé, nemohla v programu jejich krátkého pobytu chybět ani prohlídka nejvýznamnějších památek Prahy.

Prezident MF ČK a ČP poskytl také rozhovor Novinám Červeného kříže, který naleznete v tomto čísle v rubrice „Náš host“ na straně 5.

Mgr. Josef Švejnoha

PAVLA BŘÍNKOVÁ A TOMÁŠ TRČ A ČERVENÝ KŘÍŽ

Zpěvačka **Pavla Břínková** byla v minulosti spojována především s naší první operetní scénou - Hudebním divadlem v Karlíně, kde vytvořila řadu nezapomenutelných titulních rolí z českého i světového repertoáru. V letech 1993 - 1994 se představila i divákům v Národním divadle v Brně a Moravském divadle v Olomouci, kde hostovala například ve Vídeňské krvi, Čardášové princezně či Veselé vdově. Jedna z našich nejznámějších představitelk tohoto hudebního žánru s úspěchem vystoupila i v oblíbeném pořadu Ein Kessel Bunes. Diváky i pořadatele zaujala natolik, že se do Německa vrátila ještě jednou: „Zřejmě jsem se líbila, protože než se rok s rokem sešel, pozvali mě znovu. A to se, myslím, v historii „Kesselu“ stalo jen dvakrát - nejdřív to byla Mireille Mathieu a pak moje maličkost...“ vzpomíná na svoje německé hostování známá umělkyně. Po jednadvacetiletém angažmá v Karlíně se Pavla Břínková osamostatnila a dnes je na takzvané „volné noze“. Na svém kontě má tři Zlaté desky. Poslední z nich, která vyšla pod názvem Dárek byla Pavle udělena těsně před prázdninami v Branickém divadle.

S Pavlou Břínkovou a jejím manželem - MUDr. **Tomášem Trčem, CSc.** - jsem si nedávno povídal v jejich pražském bytě.

Redakce Novin ČK: „Co se Vám vybaví, když slyšíte o Červeném kříži?“

Pavla Břínková: „O Červeném kříži jsem slyšela už jako malá holka a podobně jako většina z nás, jsem se s ním poprvé setkala ve školní lavici. **Vzpomínám, jak jsem ještě jako dítě školou povinně, absolvovala kurz první pomoci.** Myslím, že Červený kříž byl tehdy jedinou organizací, která se touto záslužnou osvětou zabývala. Naštěstí se jí dodnes věnuje... Podle mého názoru nám totiž stále ještě chybí dostatečné znalosti k tomu, abychom v případě potřeby dovedli poskytnout první pomoc.

S Červeným křížem jsem se potom znovu „potkala“ až po letech - jako zpěvačka. **Pravidelně, a podotýkám, že i velmi ráda, vystupuji v pořadech pro mnohonásobné dárcce krve. Jsou to lidé, kterých si nesmírně vážím.** Každý nemá tu odvahu! Já osobně bych to asi nezvládla, a tak za nimi přicházím alespoň se svým poděkováním... Mám radost z každého podobného setkání. Nedávno to bylo například u příležitosti Světového dne Červeného kříže v Praze, v jehož programu jsem vystoupila, a kvůli kterému jsem zkrátila služební cestu svého muže a předčasně se s ním vrátila ze zahraničí (Smích).

Tomáš Trč: Když se začne hovořit o Červeném kříži, zcela jednoznačně se mi vybaví osobnost **Alice Masarykové**. V širším kontextu potom veškerá nemedicínská péče o člověka... **Před časem jsem se podílel na tvorbě televizního vzdělávacího pořadu o první pomoci**, na němž spolupracoval i Úřad Českého červeného kříže, který k natáčení propůjčil svoje prostory. Měl jsem přítomnost možnost poznat řadu pracovníků ČK,

kterí dělají kus potřebné a poctivé práce pro ostatní lidi.

Redakce Novin ČK: Seriál byl odvysílán v České televizi. Proč jste zvolili tak chronicky známé téma?

Tomáš Trč: Navrhli jsme jej společně s internistou MUDr. Milanem Kvapilem. Při jedné diskusi jsme si totiž uvědomili, že je mezi námi spousta lidí, kteří nevědí, jak se v určitých případech mají chovat. Dokonce i my lékaři jsme si nebyli stoprocentně jistí, jak se v některých akutních ohroženích života z hlediska interních komplikací máme zachovat... Nakonec jsme tedy dospěli k závěru, že by bylo dobré přijít s podobným seriálem. Shodli jsme se na tom, že by právě toto téma mohlo lidi oslovit a zaujmout.

Redakce Novin ČK: Proč zrovna profesní propojení internista a ortoped?
(dokončení na str. 12.)

ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ A MEZINÁRODNÍ HNUTÍ ČERVENÉHO KŘÍŽE A ČERVENÉHO PŮLMĚSÍCE

Jak možná většina z vás ví nebo možná neví, naše národní společnost Červeného kříže je členem mezinárodního hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce. Patříme do skupiny 182 národních společností (NS) sdružených v **Mezinárodní federaci Červeného kříže a Červeného půlměsíce**. Prvním krokem pro začlenění do tohoto Hnutí je splnění základních podmínek a uznání národní společnosti **Mezinárodním výborem Červeného kříže** a pak následuje přijetí do Federace. Tyto náležitosti jsme znovu splnili v roce 1993, po rozdělení Československa. Můžeme se tedy podílet na práci a vzájemné spolupráci.

Vypadá to jednoduše, ale není to tak snadné. **Pokud chcete s někým spolupracovat, musí vás poznat, musíte ho přesvědčit o svých kvalitách, schopnostech, cílech a správnosti cest k dosažení cílů.** Přesvědčovat můžete především výsledky své práce a pak jednáním. Počátky v naší zahraniční spolupráci nebyly jednoduché. Již jenom při prosazování našich Stanov před Mezinárodním výborem ČK jsme museli vyvíjet značné úsilí. Hledání partnerů ke spolupráci naráželo zpočátku na silný blok nedůvěry z jejich strany. Nedůvěra pramenila ze špatných zkušeností z minulých let, jak jsme později odhalili. První čtyři roky jsme vysvětlovali a přesvědčovali. A také poznávali. Vztahy a zákonitosti uvnitř Hnutí, priority jednotlivých

společností, jejich představitele. Je to zdoluhavé, ale pro vzájemnou spolupráci naprosto nezbytné.

I pro naši práci je důležité znát ostatní partnery, jejich práci, výsledky. Poznali jsme práci v řadě NS a rádi bychom jejich úspěšné činnosti rozvíjeli i u nás, ale není to tak jednoduché. Asi většina z vás zná činnost **Německého ČK**. Výborné výsledky a činnosti mají ale i další národní společnosti.

Španělský ČK má perfektní systém získávání, školení a výcviku nových mladých členů, dobrý je i jejich systém získávání finančních prostředků. **Britský ČK** a jeho fund-raisingové oddělení a jeho výsledky mne naplňují tichou závistí. **Francouzský ČK** a jeho systém výuky první pomoci a prezentace tohoto systému pro veřejnost rovněž tak.

Pomím skutečnost, že většina těchto úspěšných národních společností netrpí nedostatkem finančních prostředků, má vlastní školy, zařízení pro různé druhy činností, moderní technické zázemí. Je nutné si totiž uvědomit, že se po desítky let rozvíjely ve vstřícnějším prostředí. Bohužel musím ale také konstatovat, že tyto národní společnosti se orientují ve spolupráci především na svoje bývalé kolonie a náš zájem o spolupráci neakceptovaly. **V současné době je z hlediska úspěšnosti v čele Hnutí asi 27 národních společností, mezi něž jsme také zváni.**

Myslím tím naši národní společnost - ČČK. **Jsme považováni za relativně úspěšnou a seriózní společnost, což se projevilo především v čase ničivých povodní, kdy nám byly svěřeny obrovské finanční prostředky k realizaci pomoci při odstraňování jejich následků.** Tohoto úkolu jsme se zhostili se vši odpovědností a tím jsme opět posílili naše postavení na mezinárodním poli. Pokud chceme být úspěšní v oblasti mezinárodní spolupráce, nemůžeme sedět doma za pecí. Musíme rozvíjet a udržovat seriózním způsobem potřebné kontakty v co nejširší míře. Vynaložené náklady se zpravidla vrátí, tak jako se mnohonásobně vrátily nám.

Mezinárodní hnutí ČK a ČP a většina národních společností se v současné době potýká také s řadou problémů. Samozřejmě většinou s nedostatkem financí, nežijeme o spolupráci a podobně. Lze říci, že zlaté časy pro většinu skončily a začíná tvrdá realita, tak jak ji známe u nás. **Situace ukazuje, že tradice je hezká věc, ale v určitém čase je nezbytné přistoupit k razantním změnám. Hnutí ČK a ČP je má před sebou, ale jsem přesvědčen, že je zvládné.** Bude to ku prospěchu všech, kteří potřebují pomáhat. Věřím tomu, že Český červený kříž bude tou národní společností, která v rámci mezinárodní spolupráce je pomůže zvládnout.

JUDr. Jiří Procházka, ředitel Úřadu ČČK

ZAHRA NIČNÍ AKTIVITY ČČK

BESEDA SE STUDENTY Z NĚMECKA

Dne 29. 6. 2004 se na Úřadu ČČK uskutečnila zdařilá beseda s více než 20-člennou skupinou učitelů a studentů Střední zdravotnické školy ze SRN. Tuto besedu si vyžádali při své turistické návštěvě ČR. S hlavními programy ČČK a společnými projekty Německého ČK a ČČK je seznámili vedoucí úseku odborných činností Úřadu ČČK **Mgr. Josef Švejnoha** a delegát Švýcarského ČK a Německého ČK v ČR **Roland Albert**.

Mgr. Josef Švejnoha a delegát Švýcarského ČK a Německého ČK v ČR Roland Albert.

ÚČAST NA KEMPU MLÁDEŽE ČK V HESSENSKU

Ve dnech 15. - 29. 8. 2004 uspořádal Hessenský ČK mezinárodní Kemp mládeže Červeného kříže ve Wetzlaru. Zúčastnili se jej zástupci Mládeže ČK ze 7 zemí včetně vzdálené Číny. Český červený kříž na tomto setkání zastupovali **Jaromír Ambrus**, viceprezident Mládeže ČČK a **Květa Řeháková, Dis.**, Sekretář Mládeže ČČK.

SEMINÁŘ K DEFIBRILACI V BUDAPEŠTI

V Budapešti se ve dnech 9. - 11. 9. 2004 uskutečnil kongres Evropské resuscitační federace, kterému předcházela odborný seminář zaměřený na zvládnání automatické externí defibrilace (AED) při poskytování první pomoci. Jeho účastníci získali Evropský certifikát pro tuto činnost. ČČK na tomto semináři a kongresu zastupoval člen Odborné databáze expertů ČČK **Ing. Pavel Štajer**.

PREZIDENTKA HESENSKÉHO ČK V ČR

Ve dnech 17. - 18. 9. 2004 navštívila ČR prezidentka Hessenského ČK, partnerské organizace, se kterou v květnu letošního roku uzavřel ČČK dlouhodobou dohodu o spolupráci. Prezidentka Hessenského ČK paní **Hannelore Rönshová** (2. zleva) se při své návštěvě v ČR setkala s představiteli ČČK **MUDr. Zdenko Vlkem, CSc.** (prezidentem ČČK) a **JUDr. Jiřím Procházkou** (ředitelem Úřadu ČČK). Zúčastnila se rovněž republikového kola soutěže zdravotnických družstev Humanitárních jednotek ČČK v Chrudimi.

Lékař léčí, revizní lékař uzdravuje!

ZPRÁVY Z ÚŘADU ČESKÉHO ČERVENÉHO KŘÍŽE

VÝKONNÁ RADA ČČK 25. 9. 2004

Výkonná rada ČČK na tomto svém zasedání především projednala a schválila projekty ČČK na státní dotace podávané na rok 2005 na Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo vnitra a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Dále schválila aktualizaci a upřesnění tzv. Minimálního programu ČČK, který je povinný pro všechny OS ČČK, zhodnocení krajských a republikových kol soutěží ČČK v první pomoci v letošním roce a účast delegátů ČČK na zahraničních akcích. Schválila rovněž odklad splátek půjčky pro OS ČČK Opava a obnovení pozastavené činnosti MUDr. Jiřího Studničky na ústředních akcích ČČK.

Schválila změnu v určení pověřeného OS ČČK ve Středočeském kraji, kde dosavadní OS ČČK Kladno vystřídal OS ČČK Kolín - Hradec Králové. Projednala také záměr uspořádání odborného semináře k problematice základů marketingu pro pracovníky Úřadů OS ČČK.

V informační části svého jednání vzala VR ČČK na vědomí zprávu o činnosti Úřadu ČČK, přehled aktivit Úřadu ČČK a OS ČČK se sdělovacími prostředky, průběžnou zprávu o čerpání Fondu humanitární pomoci ČČK - povodně 2002 a o realizaci pomoci, průběžnou zprávu o rekonstrukci pavilonu urologie Nemocnice v Bělehradě, zprávy ze zahraničních služebních cest a zhodnocení letošního Ústředního studijního střediska ČČK. Seznámila se rovněž s výsledky nedávné návštěvy prezidenta Mezinárodní federace ČK a ČP v České republice.

ÚSTŘEDNÍ STUDIJNÍ STŘEDISKO ČČK

Ve dnech 9. - 22. 8. 2004 se v Příbyslavi uskutečnilo Ústřední studijní středisko ČČK. Výuku v něm zajišťovali členové jednotlivých sekcí Otevřené databáze expertů ČČK. Účastníci Ústředního studijního střediska v průběhu náročného programu získali kvalifikaci Zdravotnického instruktora ČČK. Úspěšně tento kurz absolvovalo 12 ze 16 přítomných účastníků.

OPAKOVÁNÍ SERIÁLU PRVNÍ POMOCI V ČESKÉ TELEVIZI

Česká televize pro velký zájem opakuje od 1. 7. 2004 rozsáhlý 26-dílný seriál první pomoci, na jehož přípravě spolupracoval také ČČK. Svou premiéru seriál zažil od ledna do června 2004, repríza probíhá každý týden v následujících časech: **středa ČT 2 - 08,45 hod., čtvrtek ČT 2 - 16,15 hod., pondělí ČT 1 - 15,50 hod.** Informujte o vysílacích časech i své známé a spolupracovníky.

NOVÉ PUBLIKACE ČČK

Úřad ČČK vydal v posledních týdnech několik nových edičních titulů:

- **Postup ČČK při zajišťování nouzového ubytování** (pro členy Humanitárních jednotek ČČK)
- **Postup ČČK při zajišťování nouzového stravování** (pro členy Humanitárních jednotek ČČK)

Lékař říká svému pacientovi: „Jezte co nejvíce ryb, je v nich hodně fosforu!“ -
„Ale, pane doktore, já se chci uzdravit, já nechci svítit!“

- **Příručka pro organizátory soutěží první pomoci v ČČK**
- **Zdravotník zotavovacích akcí** (reedice)

Ve spolupráci s OS ČČK Liberec byl připraven rovněž soubor 10 výukových tabulí k první pomoci, který je také k dispozici na všech OS ČČK.

NOVÍ NOSITELÉ MEDAILE ALICE MASARYKOVÉ (2. ČÁST)

Jiřina PILOVÁ (1935)

Členkou ČČK je od roku 1954. Dlouhá léta pracuje ve výboru MS ČČK. V současné době je již několik volebních období předsedkyní OVR ČČK Brno-venkov a členkou Shromáždění delegátů ČČK. Řadu let je aktivní zdravotnickou instruktorkou ČČK, školí první pomoc a mezinárodní humanitární právo v MS ČČK, v podnicích a na školách. Jako aktivní členka Sokola i zde prosazuje myšlenky hnutí ČK a ČP. Je velkou propagátorkou činnosti ČČK mezi širokou veřejností.

Helena PODAŘILOVÁ (1932)

Členkou ČČK je od roku 1952. Již od tohoto roku vykonávala funkci zástupce velitele zdravotnického družstva ČSČK. Patří k zakladatelkám MS ČČK v Hranicích, v níž od roku 1969 pracuje ve funkci jednatelky. Od roku 1970 pracovala v předsednictvu OV ČSČK Přerov, řadu let byla členkou Revizní komise ČSČK. Posledních 15 let vykonává funkci předsedkyně OVR ČČK Přerov. Je členkou Shromáždění delegátů ČČK a členkou Dozorčí rady ČČK.

Nada ŠORMOVÁ (1938)

Členkou ČČK je od roku 1958. Posledních několik volebních období vykonává funkci předsedkyně OVR ČČK Praha 10+Benešov. Byla členkou Shromáždění delegátů ČČK, je aktivní členkou výboru MS ČČK Uhřetěves-Háje. Jako bývalá členka opery Národního divadla v Praze velmi ochotně přispívá svými kulturními vystoupeními bez nároku na honorář k slavnostnímu rázu celorepublikových i regionálních akcí. Má velký podíl na propagaci ČČK mezi širokou veřejností.

VÝZNAMNÁ ŽIVOTNÍ JUBILEA

Ve středu 21. 7. 2004 jsme měli možnost se na Úřadu OS ČČK České Budějovice zúčastnit milé slavnosti. K významným životním jubileím dvou dlouholetých jihočeských „červenokřížáků“ přišel blahopřát nekonečný průvod gratulantů. Rádi jsme se k nim připojili i my za Úřad ČČK a redakci Novin Červeného kříže.

Své 75. narozeniny si v plné svěžesti připomínal **MUDr. Miroslav BAČKORA** (vpravo), který doslova po desítky let pracoval ve funkci předsedy zdravotně branné komise OS ČČK České Budějovice a školitele zdravotnických družin ČSČK. Doškoloval zdravotnické instruktory ČSČK a ČČK a přednesl stovky přednášek v Místních skupinách ČSČK a ČČK.

O pět let méně (70. narozeniny) slavil tentýž den **František PELIKÁN**, bývalý dlouholetý vedoucí tajemník (v dnešní terminologii ředitel Úřadu) OS ČČK Prachatic. Po řadu let vykonával také funkci krajského instruktora ČČK v Jihočeském kraji, zasloužil se o rozvoj bezpříspěvkového dárcovství krve, výuky první pomoci a dalších činností ČČK na Lhenicku a Prachaticku.

**DEN BEZ ÚRAZŮ
V NOVÉM BORU**

Ve spolupráci s Domem dětí a mládeže se **MS ČČK Nový Bor** - tak jako každoročně - podílela na zajištění akce **Den bez úrazů**, které se zúčastnilo přes 200 žáků zdejších základních škol včetně jejich učitelů. Na akci se podíleli též policisté z dopravního inspektorátu, kteří vyzdvihli nutnost dodržování dopravních předpisů jak při přecházení ulic, tak při jízdě na kole a nutnosti dodržování předepsané výstroje. Na konkrétních případech ukázali jak často a zcela zbytečně dochází k úrazům mnohdy s velmi vážnými následky.

Na pracovišti ČČK byly děti poučeny, jak správně volat a informovat rychlou záchrannou službu, jak správně informovat o místě, kam se má RZS dostavit, apod. Na našem stanovišti byl rovněž vysvětlen správný přístup při ošetřování drobných úrazů v domácnosti, při hře, při práci na zahradě, aj. Mnohé úkony si děti přímo prakticky vyzkoušely.

*Josef Špachman,
předseda MS ČČK Nový Bor*

**BDK NA KOLECH
V RYCHNOVĚ NAD KNĚŽNOU**

Novou formu práce s bezpříspěvkovými dárci krve připravily **OS ČČK Rychnov nad Kněžnou** a **Klub dárců krve** působící při tomto OS ČČK. Nabídl jim totiž **cykloturistický výlet**. Uskutečnil se 29. 5. 2004 v délce 50 km po trase Rychnov nad Kněžnou, Javornice, Slatina nad Zdobnicí, Kameničná, Žamberk, Pastviny, Klášterec nad Ohří, Zemská brána, Panské pole,

Rokytnice v Orlických horách. Zde byla pro zájemce možnost na chatě Aqua přespat. Kdo nechtěl jet na kole, měl připraven pěší vylet v délce zhruba 20 km.

Obětavým organizátorem celé úspěšné akce byl předseda Klubu dárců krve **Petr Hovorka**, nositel Zlatého kříže 1. třídy za 160 bezpříspěvkových odběrů krve, kterému patří velké poděkování.

*Olga Rohrová, ředitelka Úřadu OS ČČK
Rychnov nad Kněžnou*

**I V PÍSKU FUNGUJE
ZÁCHRANNÝ TÝM ČČK**

I při OS ČČK Písek vznikl v loňském roce Záchranný tým. Složením je podobný Ostravskému, neboť původní myšlenka jeho vzniku pochází z Ústředního studijního střediska ČČK z roku 2003. Jeho absolventy jsou oba velitelé Záchranných týmů - **Marek Prášil** v Ostravě a **Lukáš Nebes** v Písku.

Členové Záchranného týmu v Písku jsou členy **Mládeže ČČK**, kteří působí v **Humanitární jednotce ČČK** a **Jednotce sboru dobrovolných hasičů** ve městě. „Práce obou složek je dost podobná, na ukázkách hasičské techniky jsme začali provádět ukázkou první pomoci, to veřejnost většinou zaujme. Díky tomu vstoupila větší část mladších dobrovolných hasičů k **Mládeži ČČK** a začali se učit nejen první pomoc,“ říká **Lukáš Nebes**.

Záchranný tým je součástí **Humanitární jednotky**, je však možné jej nasadit samostatně. „Zabýváme se především zdravotnickými dozory, specializujeme se na různé technoparty na jihu Čech, rockové koncerty, ale i sportovní a společenské akce. Jednou za tři měsíce pořádáme pro celou **Mládež ČČK** výcvikový kemp plný výuky, her i zásahů, sami se také účastníme cvičení pro záchranáře. Hlavním posláním je ale pomoc v rámci **IZS**, kde na území oblasti zasahujeme za **Jednotku hasičů** a **Humanitární jednotku** zvláště, avšak výjimkou není nasazení Záchranného týmu na pátrací akci s **Policí ČR** či nabídka pomoci **Záchranné službě** a to nejen v okrese. V případě většího hromadného neštěstí nebo přírodní katastrofy jsme připraveni zasáhnout téměř kdekoli na území Jihočeského kraje,“ dodal **Lukáš Nebes**.

Tým sdružuje členy ČČK se zájmem o záchrannářství ve věku od 18 do 30 let. Jen za letošní rok zajistil téměř tři desítky zdravotnických dozorů a uspořádal dva výcvikové kempy pro **Mládež ČČK**.

OS ČČK Písek

**VZPOMÍNKA
NA JARMILU TICHOU**

Uprostřed léta nás v redakci **Novin Červeného kříže** a na **Úřadě ČČK** zastihla smutná zpráva. Obdrželi jsme parte, které oznamovalo, že naše řady navždy opustila ve věku 84 let dlouholetá členka a funkcionářka **ČSČK** a **ČČK** paní **Jarmila Tichá** z Prahy 10.

Členkou **ČSČK** byla 66 let (!) od roku 1938. Po celá desetiletí jsme ji znali jako neúnavnou zdravotnickou instruktorku **Červeného kříže**, která školila první pomoc děti, mládež i dospělé, spravedlivě rozhodovala na soutěžích první pomoci, vedla **MS ČSČK** a **ČČK** v Praze 10-Zbořov, byla členkou **prezidentského** a **výkonných rad ČSČK** na Praze 10 i na úrovni hlavního města Prahy. Obětavě organizovala zdravotně výchovné besedy a přednášky, zájezdy i zdravotně pobytové. Bude nám chybět. Cest její památce.

**KRAJSKÉ ŠKOLENÍ IZS
V JIHMORAVSKÉM KRAJI**

Aktivní **OS ČČK Blansko** připravil ve spolupráci s **Úřadem ČČK** v rámci společného projektu **ČČK** a **Německého ČČK** „Příprava na katastrofy“ ve dnech 6. - 10. 9. 2004 krajské školení pro členy a dobrovolníky z **Humanitárních jednotek ČČK** z **Jihomoravského kraje**.

Jednotlivá témata v programu kurzu, který se konal ve středisku **Baldovec** přednášeli špičkoví odborníci daných oborů, např. **RNDr. Marek Jukl, Ph. D., PhDr. Marie Sotolářová** či **MUDr. Josef Štorek, Ph. D.** Obohacením byly zkušenosti **Německého ČČK** přednesené **Rolandem Albertem**. Součástí školení bylo také celodenní námetové cvičení, které shlédli při své návštěvě kurzu také ředitel **Úřadu ČČK JUDr. Jiří Procházka**.

ČČK se projevil v rámci **Jihomoravského kraje** jako aktivní složka **IZS** a to je jistě dobře. Poděkování za to patří členovi **OVR ČČK Blansko Jaroslavu Jurovi** a řediteli úřadu tohoto **OS ČČK Jiřimu Kučerovi**.

Doktor říká: „Nebojte se, babičko, mám provás zázračný lék. Omládnete o dvacet let!“ - „Proboha, abych nepřišla o důchod!“

JUAN MANUEL SUÁREZ DEL TORO

Pro náš tradiční rozhovor se nám tentokrát podařilo získat hosta nad jiné vzácného - prezidenta Mezinárodní federace ČK a ČP (MF ČK a ČP) a prezidenta Španělského ČK **Juana Manuela Suáreze del Toro** - při jeho nedávné návštěvě ČR. Na naše čtyři otázky ochotně odpověděl:

Otázka: Můžete se nám trochu představit? Co ve Vašem životě předcházelo Vaší dnešní významné funkci?

Odpověď: Narodil jsem se a žiji na Kanárských ostrovech, jsem ženatý a mám dvě dcery. Původním povoláním jsem průmyslový inženýr, působil jsem určité období i jako ředitel dopravní společnosti, na menší úvazek ještě dnes přednáším na vysoké škole. V roce 1971 jsem začal pomáhat jako dobrovolník v Mládeži Španělského ČK a postupně jsem se zapojoval do řady jeho činností (výuka první pomoci, sociální aktivity, mezinárodní aktivity, aj.). Pracoval jsem jako ředitel regionálního spolku ČK na Kanárských ostrovech, od roku 1994 jsem prezidentem Španělského ČK a viceprezidentem MF ČK a ČP, od roku 1998 předsedou její Rozvojové komise a od roku 2001 pak prezidentem MF ČK a ČP.

Otázka: Co považujete ve své dosavadní práci ve funkci prezidenta MF ČK a ČP za největší úspěch?

Odpověď: Nekladu si malé cíle. **Snažím se přispět k porozumění mezi všemi lidmi na světě.** Rád bych přispěl k modernizaci MF ČK a ČP cestou nikoli jejího silného Sekretariátu v Ženevě, ale cestou posilování národních společností ČK a ČP. Naše organizace musí být co nejlépe připravena na trvalé pomáhání všem zranitelným skupinám lidí a její práce musí být efektivní.

Otázka: S jakými největšími problémy se ve své současné funkci potýkáte?

Odpověď: Velmi úzce to souvisí s mou odpovědí na předchozí otázku - je to **snaha o změnu a modernizaci současné podoby MF ČK a ČP.** Není to jednoduchý proces. V současné době jsme dokončili etapu určitého zmapování situace a zformulování určitých našich představ. V následujících šesti měsících budou nad těmito návrhy probíhat konzultace jak uvnitř MF ČK a ČP, tak i mimo ni. Mimořádný důraz v této etapě klademe na názory národních společností ČK a ČP. Změny musí proběhnout tak, aby MF ČK a ČP nepoškodily. Prokonzultované a upřesněné návrhy bych pak rád přednesl na nejbližším zasedání nejvyšších orgánů MF ČK a ČP.

Otázka: Jak hodnotíte v rámci MF ČK a ČP Český červený kříž?

Odpověď: Domnívám se, že ČČK je v podobné situaci jako MF ČK a ČP - snažíte se co nejlépe adaptovat na změny ve společnosti u Vás doma, v rámci Evropské unie i ve světě, snažíte se modernizovat Vaši organizaci. **Oceňuji Vaše výsledky ve výuce první pomoci, v přípravě na katastrofy, ve zdravotní a sociální oblasti i mezinárodní aktivity ČČK. Máte rozsáhlou ediční činnost a všiml jsem si také, že se dobře prezentujete v rámci MF ČK a ČP.** Důležité bude využívání výhod členství Vaší země v Evropské unii. Nejde vždy jen o peníze, ale také o nové programy zaměřené např. na děti, matky s dětmi, bezdomovce, emigranty, aj.

Vaše krásné hlavní město Praha je plné mostů a já bych byl rád, aby i má návštěva u Vás přispěla k vytváření nových mostů spolupráce.

Otázky kladl: Mgr. Josef Švejnhoha

SVĚTOVÝ DEN VÝŽIVY

V plejádě nejrůznějších vyhlášených Světových dnů je již 25 let - od roku 1979 - zařazen také **Světový den výživy** (World Food Day). Je každoročně vyhlášen ve více než 150 zemích světa. Stal se jím z rozhodnutí Světové organizace pro výživu a zemědělství (FAO) **16. říjen** a pro každý rok je určeno nové téma (ústřední heslo). Pro rok 2004 bylo tímto heslem vyhlášeno - „**Biologickou rozmanitostí k potravinovému zabezpečení**“.

Podle zdrojů OSN umírá denně hladem nebo hladem způsobenými nemocemi 24.000 lidí, z toho 3/4 jsou děti mladší 5 let. Za příčiny hladu jsou nejčastěji označovány hladomor a války. Ve skutečnosti ale mají na svědomí pouze 10 % z celkového počtu obětí, protože většina jich umírá na chronickou podvýživu, kterou je na celém světě postiženo asi 800 milionů lidí. Odborníci se domnívají, že neefektivnější zbraní proti hladu je vzdělanost.

Ve vyspělých zemích, včetně ČR, řeší spíše problém opačný - přejídání, obezitu, nadváhu. ČČK se svými aktivitami podílí jak na humanitárních pomocích do postižených zemích, tak na zdravotní výchově u nás zaměřené na správnou výživu.

ÚSPĚŠNÁ REPUBLIKOVÁ SOUTĚŽ V CHRUDIMI

Sobota 18. září 2004 - 09,30 hod. Místo konání - Velký sál Muzea v Chrudimi. Začíná slavnostní zahájení poslední letošní velké soutěže ČČK v první pomoci - Republikové kolo soutě-

že zdravotnických družstev Humanitárních jednotek ČČK - Kubínův memoriál. Jeho pořádání bylo v roce 2004 svěřeno zkušeným organizátorům z OS ČČK Chrudim.

Zástitu nad touto soutěží převzal předseda české vlády **Stanislav Gross**, přítomen prezident ČČK **MUDr. Zdenko Vlk, CSc.**, je ředitel Úřadu ČČK **JUDr. Jiří Procházka**, prezidentka Hessenského ČK **Hannelore Rönshová**, zástupci ministerstev, Pardubického kraje, Integrovaného záchranného systému a Armády ČR. Mezi pozorovateli jsou také zástupci ČK z Velké Británie.

Na start soutěže probíhající v ulicích Chrudimi, která se setkala se živým zájmem široké veřejnosti, se postavilo 7 pětičlenných družstev - vítězů krajských kol (v nich soutěžila družstva vždy ze dvou sousedících krajů). Čekala je náročná trasa se 7 soutěžními stanovišti a přísnými, ale spravedlivými rozhodčími. O první místo usilovali všichni, ale vyhrát mohl jenom jeden.

Na závěrečném slavnostním vyhlášení výsledků v Juniorcentru v Seči se z 1. místa a tím postupu na Evropskou soutěž první pomoci (FACE 2005) do slovenského Svidníku radovalo ZD HJ ČČK z Prahy 3+6+8 Stříbrný stupeň obsadilo družstvo z Pelhřimova, na 3. místě pak skončilo ZD HJ ČČK z Chrudimi.

Velké poděkování patří oběťavým pořadatelům z OS ČČK Chrudim v čele s ředitelem soutěže **MUDr. Janem Lukešem** a hlavním rozhodčím **Karlem Žabkou**. Dlouhodobá pečlivá příprava se vyplatila, náročná soutěž proběhla v souladu s časovým harmonogramem bez jakýchkoliv závad.

SVĚTOVÝ DEN PRVNÍ POMOCI 2004 V PRAZE

Již pátým rokem ožilo druhou zářijovou sobotu historické Staroměstské náměstí v Praze

vlajkami, stánky a uniformami s červeným křížem. Dne 11. září 2004 se po celé ČR (ale také ve více než 100 zemích na naší planetě) konal **Světový den první pomoci 2004.**

U jednotlivých stánků, ale i na prostranství před nimi, se bylo nejen možné dívat na ukázky první pomoci, ale sami si také její správné poskytování vyzkoušet. Děti měly možnost soutěžit a získat tak drobné dárečky. Houkající sanitky každou chvíli upozorňovaly obyvatele i návštěvníky Prahy z domova i zahraničí na to, že probíhá ukázka ošetřování zranění na namaskovaných figurantech. V mezích se zájemcům měřil krevní tlak, zkoušeli si kardiopulmonální resuscitaci, obhlíželi fungování automatického externího defibrilátoru, vybavení sanitky Zdravotnické záchranné služby hlavního města Prahy, ukázky zásahu hasičů i záchranných psů ze Sdružení záchranných brigád kynologů. Měli možnost si také zakoupit příručky první pomoci vydávané ČČK.

V Praze spojilo své síly k uspořádání letošního Světového dne první pomoci několik OS ČČK. Hlavní poděkování však patří ředitelce Úřadu OS ČČK Praha 9 **Ivaně Kadlečkové**, která se svými spolupracovníky zřídila akci přípravila. O průběhu Světového dne první pomoci 2004 v dalších regionech ČR Vás budeme podrobněji informovat vzhledem k redakční uzávěrce v příštím čísle Novin ČK. *Mgr. Josef Švejnhoha*

Chirurg nic neví a vše umí. Internista ví vše a nic neumí. Jen patolog ví vše a umí vše, ale příliš pozdě.

ISLANDSKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ

Islandský červený kříž byl založen v roce 1924. Během celé své historie sehrál důležitou roli v oblasti sociální péče, podpory veřejnosti a také v oblasti vzdělávání. V současné době je největší humanitární organizací v zemi. Zaměstnává 70 pracovníků. Průměrný roční rozpočet je ve výši 10 milionů amerických dolarů. Více než dvě třetiny jeho příjmů pochází ze soukromého sektoru.

Jednou z jeho hlavních aktivit je **práce s mentálně postiženými** - zřídil centra pro takto zdravotně postižené osoby (v každém z nich je místo pro 30 stálých pacientů, kteří nejsou schopni se o sebe sami postarat). Má rovněž **domy pro děti a mládež**, kteří se ocit-

nou v obtížných životních situacích. V těchto domech, kterými ročně projdou tisíce klientů, mohou zůstat i několik měsíců. Islandský ČR zajišťuje rovněž linku tísňového volání.

Další z aktivit představuje provozování **rychlé záchranné služby**, kterou zajišťuje 70 sanitek Islandského ČR na celém území Islandu. Pořádá rovněž školení a kurzy první pomoci. **Je zodpovědný za výuku první pomoci na celém Islandu.**

Poskytuje rovněž asistenci a **pomoc uprchlíkům** ve spolupráci s OSN a jeho orgány. Podporuje rodiny, které se o uprchlíky starají a pomáhají jim začlenit se do islandské společnosti. V rámci přípravenosti na katastrofy poskytuje nouzové

ubytování a zajišťuje vedení center poskytujících asistenci obětem nejrůznějších přírodních katastrof.

Významné jsou také **mezinárodní aktivity** Islandského ČR. Z výtěžku veřejných sbírek zásobuje potřebná místa v postižených oblastech světa potravinami, ošacením nebo základním zdravotnickým vybavením. Celoročně podporuje některé méně vyspělé národní společnosti ČR a ČR v Africe a ve východní Evropě. Má své delegáty např. v Lesothu nebo v Gambii.

Linda Sochorová,
zahraniční úsek Úřadu ČČK

VÝROČÍ ČÍSLA – ČEŠTÍ LÉKAŘI

JOSEF PELNÁŘ (16. 11. 1872 - 28. 10. 1964)

Významný český internista se narodil v Domažlicích. Studia medicíny na pražské lékařské fakultě ukončil v roce 1897. Nejvíce ovlivněn byl prof. Josefem Thomayerem. Po rozsáhlé domácí i zahraniční praxi byl jmenován v roce 1921 profesorem speciální terapie a patologie nemocí vnitřních a přednostou II. interní kliniky v Praze, kterou vedl až do roku 1942. Pohotově a předvídavě reagoval na světový vývoj interní medicíny a zároveň vytvářel velice svobodné podmínky pro činnost svých mladých spolupracovníků.

Svou vědeckou invenci dokázal v roce 1923 vydáním monografie „**Choroby poruch mimokorové šedi**“, která významným způsobem ovlivnila vývoj české neurologie. V letech 1932-34 vydal se spoluautory pětisvazkovou učebnici „**Patologie a terapie nemocí vnitřních**“. Na Pelnářově klinice se formovala řada specializací českého interního lékařství. Pracovali zde např. pozdější profesori Bohumil Prusík a Josef Charvát, Alexander Gjurich zde založil moderní diabetologii, Antonín Vančura nefrologii a Jaroslav Teisinger první československou poradnu pro nemoci z povolání.

Letos si připomínáme, že uplynulo právě 40 let od úmrtí prof. Josefa Pelnáře.

UŽITEČNÉ VYNÁLEZY

ZÁMEK A KLÍČ

Jedná se o původní čínské vynálezy pocházející z doby kolem 4000 let př. n. l. Měnily se a zdokonalovaly v průběhu staletí.

O jejich moderní podobu se postaral Angličan **Joseph Bramah** v roce 1778. Použil šest posuvných kovových plechů se zářezy, které bylo nutno posunout do určité polohy, aby se zámek dal otevřít.

Zámek typu Chubb vynalezl v roce 1818 železář **Charles Chubb**, který o něco později vyrobil i první ohnivzdorné trezory. Jeho zámek měl uvnitř další páčku, která fixovala západku v případě, že se někdo pokoušel otevřít zámek nesprávným klíčem.

Další typ zámku typu Yale vynalezl Američan **Linus Yale** v roce 1851. Změnil tvar zámku ve válec a použil ploché klíče, které musely přesně odpovídat zářezům různých stavítek, která byla uvnitř zámku. Důležité byly zejména dva momenty - zámek prochází napříč dveřmi (až do té doby se montoval jen po jedné straně) a zářezy ve stavítkách lze řezat v tolika různých tvarech, že je téměř nemožné najít dva přesně stejné zámky tohoto typu.

ZNÁME PRAVIDLA SPOLEČENSKÉHO CHOVÁNÍ?

NÁVŠTĚVA U LÉKAŘE

Zdá se to možná někomu naprosto samozřejmé, ale i při návštěvě zdravotnického zařízení bychom měli dodržovat určitá pravidla společenského chování:

- před návštěvou lékaře se pokud možno důkladně umyjeme. Vždy si bereme čisté prádlo a ošacení, včetně kapesníku
- po příchodu do čekárny ostatní pacienty pozdravíme a nejsme-li objednáni, zeptáme se zdvořile, po kom přijdeme na řadu
- v zimním období si odložíme kabát, posadíme se, chováme se tiše a trpělivě čekáme, až sestra vyjde z ordinace (výjimkou je samozřejmě úraz či jiné vážné ohrožení zdraví)
- po vstupu do ordinace pozdravíme, předložíme sestře průkazku zdravotní pojišťovny, sestru oslovujeme „sestro“ nebo „sestřičko“, lékaře pak „pane doktore“ či „paní doktorko“
- na dotazy lékaře odpovídáme pravdivě, nic nezatajujeme, zeptáme se na to, co nám není jasné
- po vyšetření a předepsání léků lékaři poděkujeme a před odchodem z ordinace se rozloučíme slovním pozdravem s ním i se sestrou.

„Představ si, moji dceru požádali o ruku dva mladí muži - lékař a právník.“ -
„A který je ten šťastný?“ - „Lékař, vezme si právníka.“

NAŠE DESATERO

JAK SPRÁVNĚ NAKUPOVAT BOTY

1. Bota musí správně podporovat každou část chodidla, příčnou i podélnou.
2. Stélka boty by se měla přizpůsobit chodidlu a ne naopak.
3. Bota by neměla tlačit a bránit dobrému krevnímu oběhu.
4. Materiál musí být prodyšný, jinak dochází k hromadění potu, množení bakterií a plísní.
5. Správně zvolená obuv tlumí nárazy vznikající při chůzi.
6. Podrážka by měla být protiskluzová, aby nedocházelo k poranění nohy při uklouznutí.
7. V botách musí být vpředu tolik místa, aby prsty mohly pohodlně spočívat vedle sebe, mohly se pohybovat do stran a nahoru. Při normální chůzi by prsty neměly narážet na špičku boty.
8. Vždy si vyzkoušejte obě boty, levou i pravou, protože nohy mohou mít rozdílný tvar i velikost.
9. Nové boty si kupujte nejlépe k večeru. Nohy během dne otékají a zvětšují svůj objem.
10. Nenechte se přemluvit ke koupi nových bot, pokud se v nich necítíte úplně dobře a máte-li potíže již při jejich zkoušení.

PTALI JSTE SE ...

Otázka: Velmi často se mi na nohou tvoří puchýře. Můžete mi odpovědět, jak vznikají a jak si s nimi poradit?

Jiřina F., Český Krumlov

Odpověď: Z vašeho dotazu je zřejmé, že nemáte na mysli puchýře, které způsobují popáleniny 2. stupně, ale spíše ty, které vznikají velkým třením. Jedná se vlastně o tenkostěnné bubliny naplněné tkáňovým mokem, který z postižené oblasti proniká těsně pod kůži.

Většinou se nám puchýře udělají při rozcházení nové obuvi nebo při chůzi se shrnutými ponožkami. Varovnými příznaky jsou např. místní pocit tepla nebo zarudlá, bolestivá místa. Preventivně namažte citlivá místa jelením lojem, speciálním krémem nebo balzámem - včetně paty, měkkých částí plosky pod příčnou klenbou (za prsty) a nad prsty. Do bot můžete vlepít měkké ochranné náplastí. Někteří zkušení turisté doporučují jako ochranu před puchýři použití dvou párů ponožek, čímž se sníží tření mezi chodidlem, ponožkou a botou.

Když už se vám puchýř vytvoří, nepropichujte ho! Zvyšovali byste tak riziko infekce. Na puchýř stačí přiložit sterilní obvaz s krytím, dostatečně přesahujícím celou poškozenou plochu. Sérum, kterým je puchýř vyplněn, se postupně vstřebá a svrchní vrstva kůže se nakonec odloupne - vždy až poté, když se pod sérem vytvoří kůže nová. Když už puchýř praskne, měli byste jej vydezinfikovat běžnými dezinfekčními prostředky (např. ajatinem). Vždy je ale lepší puchýřům předcházet nošením pohodlné obuvi.

Po finanční reformě se potkají dva důchodci: „Kde jsi byl?“ - „U lékaře.“
„Tedy ty si žiješ!“

OSOBNOSTI ČERVENÉHO KŘÍŽE

FRANTIŠEK BAKULE (18. 5. 1877 - 15. 1. 1957)

František Bakule zasvětil celý svůj život vzdělávání zdravotně postižených dětí. Právě on u nás uvedl do praxe myšlenku o možnosti společné výchovy zdravých a postižených dětí. Zejména dříve narození si určitě vzpomenou na jeho dětský pěvecký sbor, který poznali v řadě zemí.

Narodil se v Lidmovicích v rodině zemědělců. V roce 1897 byl po ukončení studií jmenován učitelem. Od roku 1912 vyučoval tělesně postižené děti v Jedličkově ústavu v Praze. Odešel odtud o sedm let později spolu se svou asistentkou a 12 žáky (mezi nimi byl např. známý „bezruký Frantík“ - František Filip). Společně putovali od vesnice k vesnici, hráli loutková předsta-

vení, až konečně našli přístřeší v záložní nemocnici.

V létě 1919 byly děti pozvány na tábor organizovaný Americkým ČČK, od kterého Bakule obdržel cenu 25.000 dolarů věnovanou nejvýznamnější sociálně kulturní organizaci v Evropě. Bakule tak mohl v roce 1921 zakoupit vilu s pozemkem v Praze na Smíchově, kde vznikl nový institut.

Po setkání Františka Bakuleho s předsedkyní ČSČK dr. Alicí Masarykovou se Bakuleho družina stala úspěšnou organizační jednotkou Dorostru ČSČK. Slavné byly zájezdy Bakuleho pěveckého sboru do USA v roce 1923 (150 koncertů) a do Francie v roce 1929 (200 koncertů).

VÝROČÍ ČÍSLA - SVĚTOVÍ LÉKAŘI

NIELS RYBERG FINSEN (15. 12. 1860 - 24. 9. 1904)

Budoucí slavný dánský lékař byl synem okresního guvernéra na Islandu a narodil se v hlavním městě Faerských ostrovů, Tórshávn. Základní a střední vzdělání získal v Reykjavíku, lékařskou fakultu absolvoval již na univerzitě v dánské Kodani, kde byl jen průměrným studentem.

Při své lékařské praxi se plně soustředil na klinické přezkoušení **léčivých účinků slunečního světla**. Jeho první úspěch u nemocných neštovicemi vzbudil v Kodani výsměch, ale dva starší lékaři dokázali, že měl pravdu. Při pokusech s tuberkulózními bacily nejprve ze-

siloval slabé dánské přírodní slunce křemíčovými čočkami, později je zcela nahradil silným umělým světlem bohatým na ultrafialové paprsky. Jako nevhodnější se projevila oblouková lampa, později nazvaná Finsenovou.

V roce 1896 zakládá v Kodani Ústav pro terapii světlem (helioterapii), o dva roky později je jmenován profesorem na zdejší lékařské fakultě. Nobelovu cenu za medicínu v roce 1903 přijímá již vážně nemocen na kolečkovém křesle. Letos si připomínáme, že uplynulo právě 100 let od jeho úmrtí.

OKÉNKO SPRÁVNÉ VÝŽIVY

OBSAH VODY V POTRAVINÁCH

Údaje o množství vody v jednotlivých druzích potravin Vám jistě přijdou vhod při Vaší organizaci správné výživy.

* rajčata, hlávkový salát	- 95 %	* zelí, paprika, špenát	- 90 %
* pomeranč, jahody, mléko	- 90 %	* jablka, jogurt, mrkev	- 85 %
* tvaroh, banány, vejce natvrdo	- 75 %	* vařená rýže	- 73 %
* pečené brambory	- 70 %	* vařené těstoviny, pečené kuře	- 65 %
* zmrzlina	- 60 %	* bílý chléb, emental	- 35 %
* obilné vločky, sušenky	- 5 %	* chipsy	- 2 %

ZDRAVOTNÍ MINIMUM KOLÍNSKÉHO STŘEDOŠKOLÁKA

Velmi zajímavou akci se podařilo ve školním roce 2003/2004 realizovat členům a pracovníkům **OS ČČK Kolín-Hradec Králové**. Projekt, který jsme nazvali „Zdravotní minimum kolínského středoškoláka“, jsme sestavili ve spolupráci s předními odborníky příslušných oborů. Obsahem projektu je především výuka první pomoci v normě znalostí „Zdravotník ČČK-Junior“, úvod do sexuální výchovy, přednáška o riziku infekce virem HIV/AIDS a v neposlední řadě problematika drogových závislostí a návykových látek.

Jako lektoři byli zařazeni především lékaři: odborník na intenzivní a urgentní medicínu, gynekolog-sexuolog, epidemiolog, praktické dovednosti při poskytování první pomoci vyučovaly zdravotnická instruktorka ČČK a zdravotní sestra. Kurz byl zakončen ověřením znalostí písemným testem.

Celý projekt schválil odbor školství a kultury města Kolína a doporučil jej školám. Kurz pak úspěšně proběhl na některých středních školách v Kolíně a Českém Brodě. Celkem jej absolvovalo na 160 studentů, přičemž k jejich zájmu jistě napomohla i skutečnost, že po dobu platnosti průkazu (4 roky) bude odbor dopravy kurz uznávat také jako absolvování zdravotnické přípravy uchazeče o řidičský průkaz v autoškolách.

Cena kurzu pro jednoho účastníka - 610,- Kč - je jistě s ohledem na rozsah informací a kvalitu lektorů více než přijatelná. Z této sumy odbor školství a kultury uhradil 100,- Kč, škola přidala 150,- Kč a účastník pak 200,- Kč. Zbýlých 160,- Kč poskytl sponzorsky pořádající OS ČČK..

Ohlas akce byl příznivý a proto předpokládáme zájem i v následujícím školním roce. Zájemcům z řad jiných OS ČČK pak rádi poskytneme podrobnější informace.

MUDr. Pavel Lebeda, viceprezident ČČK

MEDAILE ZA ZÁCHRANU ŽIVOTA

Toto velmi prestižní vyznamenání zřídil ČUV ČSČK před 21 lety - v roce 1983. V tomto roce jej také na slavnostním setkání uspořádaném v Klubu školství a vědy v Praze Na Příkopě převzalo jeho prvních 55 držitelů. První předávání těchto medailí se těšilo zcela mimořádnému zájmu sdělovacích prostředků.

Medaile se uděluje dětem, mládeži a dospělým občanům, kteří včasným a správným poskytnutím první pomoci aktivně přispěli k záchraně lidského života. Její držitel kromě vlastní medaile s motivem „srdce v dlaních“ obdržel také diplom se stejným motivem.

V roce 1984 převzal udělování medailí „Za záchranu života“ FV ČSČK a rozšířilo se tak na celé území Československé republiky. Medaile se udělovaly např. na Nové scéně Národního divadla v Praze. Byla navázána úspěšná spolupráce s Klubem fair play při Československém olympijském výboru, zejména s jeho dlouholetým předsedou hercem Miroslavem Doležalem.

Po rozpadu Československa převzal udělování tohoto vyznamenání od roku 1993 zpět Český červený kříž, od roku 2003 je nově zřízena plaketa „Za záchranu života“, která se svou podobou vrátila k původnímu motivu „srdce v dlaních“.

BOJ PROTI TUBERKULÓZE A ČERVENÝ KŘÍŽ - 4. část

V roce 1923 vynalezli francouzští lékaři **Albert Léon Charles CALMETTE (1863 - 1933)** a **Camille GUÉRIN (1872 - 1961)** očkovaní proti tuberkulóze oslabeným tuberkulózním bacilem.

Kmen tohoto bacilu, který v těle zdravého člověka vyráběl protilátky při náhodném styku s TBC byl nazván iniciálami jmen obou těchto lékařů (tzv. BCG - Bacille Calmette-Guérin). V roce 1946 byl kmen této látky zásluhou dr. Šuly a prostřednictvím Červeného kříže přivezen k nám. Následovala již dříve zmíněná tzv. Dánská akce. Po celá léta byl tento kmen u nás pěstován na živných půdách ve velmi dobře vybavené laboratoři. Vyráběná vakcína z produktu BCG kmene byla expedována po celé ČSR a plnila dokonale svůj úkol v boji s tuberkulózou.

Reorganizace našeho zdravotnictví v 50. letech 20. století zasáhla i oblast boje proti TBC. I protituberkulózní poradny převzala plicní oddělení nemocnic, avšak náplň práce sociálních pracovníků se nezměnila. Tyto sociální pracovníce byly absolventkami škol pro ženskou povolání (tzv. „rodinných škol“), ale musely se po dva roky doškolovat na Střední zdravotnické škole, aby získaly diplom zdravotní sestry.

Pro potřebu umístování mnoha TBC nemocných, kteří museli být dočasně odděleni od svých rodin, bylo využíváno objektů, které byly upraveny na velké léčebny - Bukov, Křemýž, Humpolec, Jablonné, Prosečnice, Mimoň, Košumberk, ale také např. zámek v Dobříši. Tyto specializované léčebny byly v provozu až do 80. let minulého století, kdy se nemocnost na TBC snížila důslednou prevencí a nasazováním nových účinných léků.

Na poliklinikách byla zřízena tzv. kalmetizační oddělení (pro očkování proti TBC). Práce kalmetizačních sester byla pravidelně sledována a hodnotící zprávy byly každoročně odesílány Výzkumnému ústavu tuberkulózy v Praze. Tento ústav působil také jako odborné

a metodické pracoviště pro nácik očkovací techniky, která je odlišná od očkování proti jiným chorobám. Od odjezdu Dánského ČK a snímkování v pojizdnych ambulancích se pokračovalo ještě několik let, poté byla na poliklinikách zřízena rentgenologická pracoviště pro skupinové vyšetřování i vyšetřování jednotlivců na doporučení lékaře.

Na velmi vysoké úrovni byla také zdravotnická osvěta v této oblasti. Díky všem lékařům, hlavně však odborníkům na choroby plicní, středním zdravotnickým pracovníkům, kteří byli ve stálém kontaktu s pacientem a celou jeho rodinou, se situace v léčbě TBC u nás zlepšila. Zdravotní stav pacientů byl sledován v pravidelných kontrolách i po vyléčení. Sestry z TBC středisek byly též sociálními pracovníkyněmi a vyřizovaly nemocným a jejich rodinám různé písemnosti související s pacientovou chorobou.

Pokračovatelem v boji proti TBC u nás se po dr. L. Šulovi stal MUDr. Milan Kubín, DrSc. se svými spolupracovnicemi a věnují se této problematice stále. Jejich práce je velice ztížena velkou migrací obyvatelstva přicházejícího k nám. Velkou rizikovou skupinou jsou také bezdomovci, strádající na stravě, ale holdující alkoholu a kouření. Jejich zjištění je obtížné až nemožné. Nebezpečí nákazy se zvyšuje. Proto je nutné v prevenci pokračovat a nepodceňovat ji.

Závěrem celého čtyřdílného seriálu jedno vážné upozornění - máte-li dechové potíže a lékař vám řekne: „Dojděte si na plicní...“, neotálejte. Choroba je zažehnána, ale za rohem čeká na svou příležitost (konec seriálu).

*Marie Cejnarová,
zdravotní sestra
z oboru poraden
TBC*

„Vy jste si opravdu nevšimla, že váš muž prodělal srdeční infarkt?“ ptá se lékař. „Ne,“ říká žena. „Jen mi bylo divné, že po 30 letech manželství muž najednou řekl: „Ó, Maruško, moje srdce!““

A. L. Ch. Calmette

NÁŠ SERIÁL – 140 LET OD VYDÁNÍ ŽENEVSKÉ ÚMLUVY - 5. ČÁST

Druhá světová válka skončila roku 1945. Byla v mnohém válkou totální, válkou zaměřenou proti civilnímu obyvatelstvu - a to jak ze strany tzv. Osy, tak v závěru války i Spojenců - vyhlazování civilního obyvatelstva, masivní nálety na osídlená území, použití jaderných zbraní - to vše bylo v příkrém rozporu se zásadou humanity. Otřesen těmito hrůzami vysílá svět své zástupce na **Diplomatickou konferenci v roce 1949 do Ženevy**.

Diplomatická konference výrazně zdokonalila úmluvy z předchozích let (označily je jako I., II. a III.) a přijímá novou úmluvu o ochraně civilních osob za války. Reaguje i na občanské války (zejména válku ve Španělsku v letech 1936-1939, kde MV ČK pouze na základě specifického charakteru této instituce poskytoval zdravotnickou péči a navštěvoval internované obou stran).

Konferenci však poznamenává duch studené války - výmluvně je, že **čtyři Ženevské konvence o ochraně obětí ozbrojených konfliktů z 12. 8. 1949** zůstanou bez preambulí... Ani jeden z mocenských bloků nepřipustí širší regulaci vnitrostátních konfliktů - řeší je jediný článek č. 3, který však i tak je absolutní novotou v

mezinárodním právu. Nepodaří se prosadit zásadní regulaci způsobů vedení války, takže ochrana civilistů před přímým útokem takřka chybí. I tak je **IV. Ženevská konvence o ochraně civilních osob** mimořádně významná - zahrnuje 159 článků a dokonale řeší zejména osudy civilistů pod cizí mocí...

Zásadním pokrokem je, že **Ženevské úmluvy napříště sankcionují jejich porušení** - zavádějí povinnost všech států stíhat jejich porušení bez ohledu na státní příslušnost pachatele. Úmluvy rovněž rozšířily a upevnily kompetence MV ČK při dohledu nad jejich dodržováním i postavení a práva Národních společností ČK a ČP. Čtyři Ženevské úmluvy z roku 1949 byly prospěšným pokrokem v oblasti humanitárního práva - platí dodnes a představují základ mezinárodního humanitárního práva. Je třeba zaregistrovat i skutečnost, že vznikem OSN v roce 1945 se objevuje orgán umožňující nalézat vyklad mezinárodních právních norem, a to i v oblasti humanitárního práva. Nadto je nadán pravomocí vynutit i silou dodržování mezinárodního práva.

RNDr. Marek Jukl, Ph. D.,
první viceprezident ČČK

VÍTE, ŽE ... (PÁTEŘ)

- páteř chrání míchu, drží nás zpříma, nese hlavu a hrudník, je pevná a pružná současně. Její výjimečnou pohyblivost umožňuje více než 100 páteřních kloubů, které umožňují pohyby dopředu, dozadu, ke straně a do určitého bodu i otáčky kolem vlastní osy
- páteř je tvořena obratli. Obratel se skládá z těla a z výběžků. Mezi obratli jsou chrupavčité ploténky
- uprostřed těla obratlů jsou otvory, které vytvářejí kanál páteřní, kterým prochází mícha
- mícha je provazec nervů silný jako prst a dlouhý asi 45 cm. Spolu s mozkem tvoří centrální nervový systém
- obratle se rozdělují na pět úseků: krční páteř (7 obratlů), hrudní (12 obratlů), bederní (5 obratlů), nepohyblivá křížová kost (5 obratlů), kostrční kost (4 zakrnělé obratle)
- z obratlového oblouku vycházejí trnový a příčný výběžek, na které se upíná zádové svalstvo, které drží páteř pohromadě a zpříma
- směrem nahoru a dolů vyčnívají z páteřního oblouku dva kloubní hrboly, které spojují obratle mezi sebou a starají se o jejich vzájemnou pohyblivost.

PRVNÍ POMOC

KŘEČOVÉ STAVY

Křeč je projevem poruchy funkce nervové soustavy, je způsobena jejím drážděním nebo onemocněním. Přibližně 10 % lidí postihne alespoň jednou v životě záchvat křečí a 1-2 % z nich je mají opakovaně. Příčinami křečí bývají úrazový děj (poranění hlavy, úraz elektrickým proudem, celkové přehřátí), epilepsie, zvrhla vzniklá cévní mozková příhoda, zánět mozkových blan, vzteklina, tetanus, cukrovka, průjmky, zvracení, febrilní křeče u dětí provázející horečku, hysterie, otravy nervově paralytickými jedy.

Příznaky:

- **tonické křeče** - svaly jsou napjaté, tuhé, tělo může být napjato do oblouku. Křeče trvají několik sekund, při postižení bránice vzniká bezdeší
- **klonické křeče** - opakované záškuby končetin, svalů obličeje, postižený sebou může zmlát, hrozí druhotné poranění o okolní předměty, komplikací bývá pokousání jazyka a rtů
- **tonicko-klonické křeče** - kombinace obou předchozích

První pomoc:

- snaha o odstranění příčiny vzniku křečí - vypnutí proudu, šetrné chlazení dětí s horečkou
- prvořadým úkolem je předejít druhotnému poranění vlivem pádu, poranění o tvrdé a ostré předměty v okolí
- křeče se nikdy nesnažíme násilím tlumit - mohlo by dojít k dalším poraněním. Postiženého **neukládáme** do stabilizované polohy
- je-li postižený v bezvědomí - pozornost věnujeme základním životním funkcím, volným dýchacím cestám, u křečí provázených bezdeším provádíme kardiopulmonální resuscitaci
- při ošetřování dětských tzv. **febrilních křečí** dítě chladíme, můžeme podávat chladné nápoje (pokud nemá dítě poruchu vědomí) a neprodle- ně voláme ZZS.

Pta se lékař v ordinaci politika: „A prodělal jste v mládí nějaké dětské nemoci?“ - „Ano, pane doktore, tří: Upřímnost, slušnost a pravdomluvnost.“

(Učebnice „Zdravotnický instruktor ČČK)

RADA PRO VÁS ...

SPALOVÁNÍ KALORIÍ

Při udržování štíhlé linie platí stará pravda: měli bychom se snažit vydávat tolik energie, kolik jsme jí jídlem do sebe dostali. Poradíme Vám, kolik kalorií při různých činnostech spálíte za 30 minut:

* mytí nádobí	- 78 kcal
* žehlení (vestoje)	- 170 kcal
* čištění koupelny	- 138 kcal
* nakupování	- 120 kcal
* utírání prachu	- 120 kcal
* rytí záhonků	- 250 kcal
* vaření	- 100 kcal
* lehké plavání (prsa)	- 175 kcal
* luxování	- 100 kcal
* mytí oken	- 100 kcal
* rekreační cyklistika	- 95 kcal
* pečení	- 70 kcal
* procházka	- 100 kcal
* mytí auta	- 200 kcal
* stoupání do schodů	- 288 kcal
* práce s lopatou	- 226 kcal

KVÍZ ZNALOSTÍ Z HISTORIE ČČK

1. Ze kterého roku je první Zákon o ČSKČK?
2. Jak se jmenovaly časopisy vydávané ČSKČK v Čechách v polovině 20. století?
3. Ve kterém roce a kde se konal první základní kurz zdravotnických instruktorů ČSKČK?
4. Který Čech a ve kterém roce obdržel jako první Medaili Henri Dunanta?
5. V jaké hodnotě byly losy první loterie ČSKČK vydané v roce 1957?

1. První Zákon o ČSKČK byl vydán v roce 1952. 2. Jednalo se o časopisy Zdraví a Československý červený kříž. 3. První základní kurz ZI ČSKČK se konal v roce 1949 na LŠM. 4. Jako první Čech získal Medaili Henri Dunanta in memoriam MUDr. František Jamouch v roce 1969. 5. Losy první loterie ČSKČK byly v hodnotě 5,- Kč.

Správné odpovědi:

V BRNĚ ČČK ROZDÁVAL DĚTEM KAŠE

Na Den dětí se konala v Brně spousta různých akcí a soutěží pro děti. Všechny pořádané akce byly zaměřené na školáky a předškoláky. **OS ČČK Brno-město** se rozhodl udělat také něco pro miminka. Podařilo se nám za velmi

výhodnou cenu zakoupit instantní dětské kaše a sušená mléka. Členové Mládeže ČČK Brno-město rozdali 1. 6. 2004 v brněnském parku Lužánky 1.000 krabic této výživy. Jsme velmi rádi, že u příležitosti svátku dětí jsme mohli udělat radost dětem i jejich maminkám.

*Ivana Holásková,
ředitelka ÚOS ČČK Brno-město*

VZPOMÍNKA NA BUKOVANY

Obdrželi jsme velmi milý dopis od paní **Jindřišky Marhonzové** v souvislosti se sbírkovou akcí ve prospěch rekonstrukce Dětské odborné léčebny ČČK v Bukovanech. Vybíráme z něj:

„... Když jsem přečetla Váš první dopis, ve kterém jste popisovali Vaši rekonstrukci Dětské léčebny v Bukovanech, vrátila jsem se ve vzpomínkách do svého dětství, kde jsem v krásném zámeckém prostředí prožila kouzelný měsíc léčení - tehdy to byla Ozdravovna Charlotty Masarykové Bukovany (její jméno nese dosud - pozn. redakce).

Vidím ty prostorné, krásné ložnice pojmenované po druzích květin (růže, fialky, aj.) a každé ráno na prostranství nádvoří podávání denního hlášení, vztyčování vlajky za zpěvu písně „My hlásíme se k vlajce své a všeho světa míru, chceme sloužit vlasti milené...“.

Když přišlo Vaše poděkování a krásný pohled s kytičkou a tolik milých a prostých slov za mou kapku, kterou jsem Vám poslala, plakala jsem dojetím...“.

NAVŠTIVTE DEN PRO ZDRAVÍ V ROKYCANĚCH

Zatrhnete si v kalendáři datum - **sobota 23. října 2004** - a vypravte se do sokolovny do Rokycan na **2. Den pro zdraví**. Nebudete litovat.

Dni pro zdraví 2003 v Rokycanech předcházelo 10 ročníků výstav potřeb pro diabetiky a výrobků zdravé výživy. V loňském roce byla poprvé uskutečněna akce pro všechny zdravotně postižené. Jejimi pořadateli byli stejně jako letos **Centrum pro zdravotně postižené PK Rokycany** a **Územní organizace Svazu diabetiků Rokycany**.

Loňského DNE PRO ZDRAVÍ se zúčastnilo celkem 36 vystavovatelů a poskytovatelů zdravotnických a poradenských služeb z celé ČR.

Navštívilo jej přes **700** občanů. Z nich si nechalo bezplatně 360 změřit glykémii, 220 cholesterol, 300 tělesný tuk a 100 krevní tlak. Desítky návštěvníků využily poradnu dietní sestry, poradenství pro tělesně, zrakově a sluchově postižené. Nechybělo ani sociální poradenství. Rovněž poradenské služby byly bezplatné. Informace byly poskytovány i rodinám se zdravotně postiženými dětmi. Návštěvníci se mohli seznámit i s výcvikem a přípravou vodičů a asistentních psů. Jeden z nich byl přítomen.

Všechny vyjmenované služby a možnosti by se měly opakovat i v letošním roce. Takže neváhejte a přijďte k nám, do Rokycan.

*František Poncar, předseda ÚO SD Rokycany
Lenka Hrnecková, vedoucí CZP PK Rokycany*

KRAJSKÉ KOLO SOUTĚŽE HMZ VE FRÝDKU-MÍSTKU

Uskutečnilo se 29. 5. 2004 za účasti 16 vítězných HMZ I. a II. stupně z okresních kol soutě-

ží z Olomouckého a Moravskoslezského kraje. Náročnou soutěž zvládly nejlépe u I. stupně děti ze ZŠ Englišova z Opavy, na II. stupni pak HMZ ze ZŠ Mitušova z Ostravy.

OBLASTNÍ STUDIJNÍ STŘEDISKO ČČK V HODONÍNĚ

Již tradičně uspořádal **OS ČČK Hodonín** své Oblastní studijní středisko ČČK v objektu ČČK v Radějově. Letos byl jeho nabídnutý program obohacen

o návštěvu prvního viceprezidenta ČČK **RNDr. Marka Jukla, Ph. D.**, a ředitele Úřadu ČČK **JUDr. Jiřího Procházky**, který jeho účastníky také krátce pozdravil a povzbudil do další práce.

ČČK OTEVŘEL DĚTSKÉ HŘIŠTĚ KOŽELUŽKA V UNHOŠTI

Velmi aktivní **MS ČČK Unhošť** (okr. Kladno) se stala iniciátorem a realizátorem vybudování dětského hřiště Koželužka v jejich obci. K zajištění náročného projektu nazvaného „Hřiště plné života“ se jim podařilo sehnat řadu sponzorů, mezi nimiž nechybělo např. nizozemské vel-vyslanectví, Krajský úřad Středočeského kraje či Řízení leteckého provozu. Významně přispělo samozřejmě i město Unhošť. Celkové náklady přesáhly jeden milion korun. Hřiště bylo vytvořeno na návrh architektů **Františka Foust-**

ka a Marie Benešové. Slavnostní otevření dětského hřiště po roční usilovné práci se uskutečnilo dne 19. 8. 2004 a chvíli po zahájení ožily všechny atrakce dětským ruchem.

*Stanislava Klicmanová-Maršková,
předsedkyně Dozorčí rady ČČK*

ŽIVOTNÍ JUBILEUM MUDR. JULJO HASÍKA

Na sklonku srpna 2004 se dožil významného životního jubilea - **60 let** - velmi aktivní spolupracovník ČČK - **MUDr. Juljo Hasík**. Ředitel Zdravotnické záchranné služby v Prachaticích je současně členem autorského kolektivu Standardů první pomoci, které ČČK připravil v roce 2002, známe jej jako autora učebnic a příruček ČČK z poslední doby

zí z Olomouckého a Moravskoslezského kraje. „První pomoc pro tísňové složky“ či kapitola první pomoci v učebnici „Školitel ČČK“ i jako lektora z ústředních kurzů a školení ČČK. Je členem Otevřené databáze expertů ČČK a velmi přínosná byla i jeho činnost v Pracovní skupině expertů k vybraným otázkám činnosti ČČK.

Děkujeme mu za dosavadní pomoc, přejeme mu do dalších let především hodně zdraví a těšíme se na další plodnou spolupráci.

V 90 LETECH HRAJE TENIS

V měsíci srpnu 2004 oslavil člen **MS ČČK Dvůr Králové nad Labem** pan **Karel Diviš** životní jubileum 90 let. „Když jsem šel spolu s předsedkyní a

členkou výboru této **MS ČČK** popřát jubilantovi hodně zdraví a štěstí, tak pan Diviš nebyl doma. Přijel během pěti minut na kole a omlouval se, že hrál tenis a zdržel se,“ napsal nám ředitel Úřadu **OS ČČK Trutnov Ing. Ivo Trpkovič**.

K přání pevného zdraví a životní pohody se připojuje i redakce **Novin Červeného kříže**.

Lékařka říká panu Václavovi: „Musím vám oznámit velmi smutnou zprávu. Vaší manželce zbývá už jen několik dnů.“ - „Inu, co se dá dělat, paní doktorko. Žil jsem s ní 40 let, tak těch pár dní už nějak vydržím.“

ČSČK V LONDÝNĚ ZA DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY - 1. část

Jeden z předních představitelů československých odborů, typograf **Dezider Benau**, musel před nacisty odejít i s rodinou do emigrace a až do konce druhé světové války byl redaktorem krajských novin vycházejících v New Yorku. Jeho pozůstalost obsahuje řadu článků, v nichž seznamoval své čtenáře se skutečným smýšlením českých a slovenských lidí doma a ve světě a také se sympatiemi demokratických zemí k národům Československa, které trpěly pod fašistickým terorem. Mezi tématy, které zpracoval, nechyběl ani Čs. červený kříž, o němž psal ve své reportáži „**Nástupišť na Temži**“.

Na jaře 1945 se v Londýně sešel s úřadujícím předsedou ČSČK brigádním generálem **J. Slezákem** u večeře ve slovenské restauraci za účasti ministra čs. vlády **J. Papánka**. „Dostalo se nám informací, co tato významná organizace dělá, co připravuje a v čem počítá s pomocí amerických krajanů. Myslíte, že při rozhovoru o takových úředních záležitostech jsme měli nudný večer? Kdepak, pan generál umí s takovým oduševněním hovořit o úlohách Červeného kříže, s takovou láskou o jeho práci a s takovým vděkem o pomoci amerických krajanů, že musí vzbudit živý zájem u každého,“ napsal novinář Benau. Byl pak pozván i k návštěvě sídla ČSČK v Londýně, aby blíže poznal, v jakých podmínkách vyvíjí svoji činnost.

„Kanceláře u ambulatoria ústředí jsou v budově č. 35 v Porchester Terrace. Hlavní skladiště je v téže ulici pod č. 53. Menší skladiště má společnost pronajaté v č. 60 v Porchester Gardens,“ čteme v reportáži. „Čs. červený kříž nemá štěstí se svými budovami. Za všechny tři dlouhé roky bombardování nepříhodilo se nic ani jediné budově, ve které se nacházely čs. úřady nebo organizace. Jen budova ČSČK byla již dvakrát zasažena bombami. Jedna budova byla úplně zničena a nyní se musel Červený kříž přestěhovat...“.

Víme, že čestnou předsedkyní našeho Červeného kříže byla v této době paní **Hana Benešová**, manželka prezidenta E. Beneše. Co se ale dozvěděl D. Benau: „Za svého pobytu v Londýně chodila do budovy společnosti velmi často. Zúčastňovala se nejen porad, ale i všech prací. Když bylo třeba, pomáhala i při balení zásilek. Velký zájem projevovala zejména o zdravotní péči. Často se radila s lékaři a ošetřovatelkami o tom, jak by mohl Červený kříž zlepšit svoji zdravotní činnost“.

Rozmlouval také s místopředsedkyní ČSČK **Marínou Paulínovou**, která ho požádala, aby tlumočil její pozdravy americkým krajanům a slíbila, že po válce přímo na jejich schůzích bude referovat, jak Červený kříž nakládal s penězi, které dostal od Čechů a Slováků ve Spojených státech. Další místopředseda ČSČK **Ing. G. Klein** ho pak provedl všemi budovami včetně ordinací. Benau si zapsal: Ústředí ČSČK zaměstnává celkem 55 osob. V ambulatoriu má pět lékařů, pět smluvních specialistů, pět zubních techniků, dvanáct ošetřovatelek a řadu dělníků a úředníků.

„Na velké tabuli jsem spatřil seznam lékařů, u každého jména dobu, kdy ordinuje a u některého i označení, pro kterou chorobu je odborníkem,“ čteme v článku. „... K ošetření přicházejí pacienti podle možnosti v době napřed dohodnuté. Tím se jim ušetří zbytečného čekání. Lékaři jsou velmi ochotní a řídí se podle časových dispozic pacienta. Aby dělníci mohli přijít také po práci, byly zavedeny v určité dny ještě i večerní ordinační hodiny.“

A v letech válečného šetření důležitý fakt: „Nemajetní krajané dostanou nejen péči, ale i léky zdarma. Majetnější musí platit, ale méně než u soukromých lékařů... V Londýně se poskytuje ošetřování a léčení denně průměrně 140 pacientům. Mnozí by zahynuli bez péče Červeného kříže“.

Připravil MUDr. Juraj Szántó

Hřbitov čs. vojáků v Londýně - Brookwoodu

PŘIPOMÍNÁME SI V ČERVENÉM KŘÍŽI

135 LET ÚSTŘEDNÍ PÁTRACÍ AGENTURY ČK

Ústřední pátrací agentura Mezinárodního výboru Červeného kříže (MV ČK) byla zřízena v souladu s požadavky první Ženevské úmluvy rozhodnutím 2. Mezinárodní konference Červeného kříže konané v Berlíně před 135 lety již v roce **1869**. Poprvé začala fungovat o rok později pro válečné zajatce během prusko-francouzské války.

V průběhu první i druhé světové války (v letech 1914 a 1939) zřídil MV ČK v Ženevě informační agenturu, jejímž úkolem bylo zprostředkovávat zprávy o válečných zajatcích. V průběhu první světové války její kartotéka zahrnuje na 5 milionů záznamů, v průběhu druhé světové války obdržela Ústřední zajatecká agentura MV ČK 59 milionů dopisů a telegramů a odeslala jich ještě větší počet.

Nyní se nazývá **Ústřední pátrací agentura Červeného kříže** a její práce spočívá v zaznamenávání dotazů a podávání získaných informací o válečných zajatcích, internovaných civilních osobách, propuštěných nebo repatriovaných osobách, zejména na základě jmenných seznamů, které jsou jí posílány. Pátrá po civilních osobách a vojácích neznámých v důsledku válečných konfliktů a informuje jejich rodiny. Vystavuje potvrzení o zajetí a úmrtí listy. Je-li přerušeno normální spojení, posílá vzkazy a předává informace mezi civilními osobami rozdělenými těmito událostmi a mezi zajatci a jejich rodinami. Má v současné době kartotéku s více než 50 miliony karet.

„... a alespoň dvě hodiny procházky denně!“
přikazuje lékař. - „Před zaměstnáním nebo po zaměstnání, pane doktore?“ - „A čím vlastně jste?“ - „Poštovní doručovatel“.

V ČR působí **Pátrací služba ČČK**, která má ve své evidenci od konce druhé světové války již více než 140.000 případů různých typů pátrací činnosti. Ročně řeší 3.000-4.000 případů.

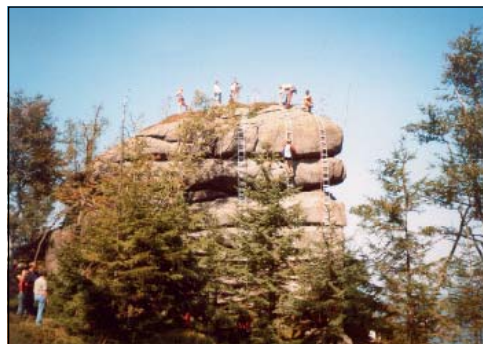
LETNÍ MEZINÁRODNÍ SOUTĚŽ HORSKÝCH SLUŽEB

Památková rezervace Jizerka v kouzelném prostředí Jizerských hor se stala centrem soutěže 20 dvoučlenných hlídek Horské služby z České republiky a Polska. Soutěž probíhala ve dvou věkových kategoriích, soutěžilo 30 mladších závodníků ve věku od 18 do 40 let a 10 starších 41 let.

Terénní etapa v délce 25 km vedla od Smědavy hřebenovými partiemi Jizerských hor, s výstupem na skalní stěnu, i rašelinistém jizerských luk do cíle pod čedičový vrch Bukovec na Jizerku. Zde byla pro závodníky připravena zdravotní část soutěže. Figuranti představovali tři typy poranění: zraněného opilého muže, cyklistu krvácejícího z hrudi a dívku s otevřenou zlomeninou levého předloktí.

O náročnosti terénní etapy vypovídá i ta skutečnost, že dvě hlídky - jedna z Polska a jedna z Krkonoš - pro zranění soutěž nedokončily. Zbývajících 18 hlídek si v poskytování první pomoci vedlo velmi dobře. Výsledky vyhlásil ředitel soutěže, náčelník Horské služby oblasti Jizerských hor **René Mašín**. Pohár prezidenta ČČK „Za nejlepší ošetření“ získali **Petr Likavec** a **Pepe Hepnar** z HS z oblasti Orlických hor.

*Zdena Kmoníčková,
úsek vnitřních vztahů Úřadu ČČK Praha*

**50. VÝROČÍ ZALOŽENÍ
LIGY SPOLEČNOSTÍ
ČERVENÉHO KŘÍŽE A
ČERVENÉHO PŮLMĚSÍCE - 1969**

V roce 1969 si celý svět připomínal také 50. výročí založení Ligy společností Červeného kříže a Červeného půlměsíce (dnešní Mezinárodní federace Červeného kříže a Červeného půlměsíce). I tehdejší Československo vydalo v tomto roce na počest tohoto významného výročí poštovní známku. Její návrh pocházel od **I. Strnady**, autorem grafického zpracování byl **J. Goldschmied** (tedy stejný autoři jako u známky vydané téhož roku k 50. výročí vzniku ČSČK).

Na známce byla holubice, červený kříž, červený půlměsíc a červený lev se sluncem (v těchto letech mělo mezinárodní hnutí ČK dokonce tři znaky - červený lev a slunce byl za panování dynastie Pahlávi v letech 1923 - 1979 v Iránu) a dále tři propletené stonky s listy. Na známce byl text: „Liga společností Červeného kříže 1919 - 1969“.

Známka byla vydána jako vícebarevná a měla hodnotu 1,- Kč. Byla vydána v nákladu 2970 kusů. Události spojené se založením Ligy společností Červeného kříže a Červeného půlměsíce jsme si podrobněji připomínali v letošním č. 2 našich Novin Červeného kříže.

MUZEUM ČK A ČP V ŽENEVĚ

Švýcarské město Ženeva je nepochybně hlavním městem Červeného kříže. Nachází se zde sídlo Mezinárodního výboru ČK, sídlo Mezinárodní federace ČK a ČP a na Avenue de la Paix č. 17 také **Muzeum Mezinárodního Červeného kříže a Červeného půlměsíce**.

Toto ve světě ojedinělé muzeum bylo otevřeno v roce **1988** a o jeho zřízení se zasloužilo 300 sponzorů. Svého hlavního sponzora má i každá z 11 výstavních částí (mj. Omega, Nestlé, Rolex nebo město Ženeva). Zakladatelem muzea byl **Laurent Marti**, ředitelem muzea je **Roger Mayou**.

Celkem 11 výstavních částí je tematicky zaměřeno následovně: 1 - Ochrana života psaným slovem, 2 - Ochrana života milosrdnou pomocí, 3 - Bitva u Solferina, 4 - Založení Červeného kříže, 5 - Cesta ke světovosti, 6 - Váleční zajatci (1914 - 1918), 7 - První světová válka, 8 - Mezi dvěma světovými válkami, 9 - Druhá světová válka, 10 - Od roku 1945 do roku 1980, 11 - Současnost.

Své malé místo v muzeu má každá národní společnost ČK a ČP, tedy i Český červený kříž. Dostanete-li se na svých turistických cestách do švýcarské Ženevy, určitě toto zajímavé muzeum nezapomeňte navštívit. Na připojené fotografii je tzv. Zeď času.

I TAK SE DÁ PROPAGOVAT ČERVENÝ KŘÍŽ

Tentokrát jsme do našeho pravidelného propagačního okénka zařadili spíše malou kuriozitu. Všichni asi vědí, že symbolem hlavního města Belgie (a také Evropské unie) Bruselu je tzv. **Maneken Pis** (malá soška „čurajícího chlapce“). V průběhu mnoha desetiletí mu obyvatelé Bruselu opatřili spoustu oblečků (prakticky na každý den jiný). Nás bude nepochybně zajímat, že jedním z těchto oblečků je také „**dobrovolný zdravotník Červeného kříže**“. Uznejte, že mu jeho uniforma sluší?

PAVLA BŘÍNKOVÁ A TOMÁŠ TRČ A ČERVENÝ KŘÍŽ (dokončení z 1. strany)

Tomáš Trč: Pan docent Kvapil je velice milý a příjemný člověk, se kterým se známé už dlouhá léta. Jsme nejenom dobří přátelé, ale pracujeme i v jedné nemocnici... Vedle toho má zkušenosti s tvorbou podobného typu pořadu, který byl s úspěchem nedávno vyslán v České televizi. Ale k Vaší otázce - chtěli jsme tím spojit traumatologii, což je tak trochu moje doména, s urgentními stavy v interní medicíně, v níž je více doma zase pan kolega Kvapil. Zvolením našich oborů jsme chtěli docílit pokrytí veškerých akutních stavů, které mohou člověka v životě postihnout...

Redakce Novin ČK: Alespoň na chvíli jste si vyzkoušeli práci před kamerou - profesi, kterou dobře zná Vaše paní. Jak jste se v ní cítil?

Tomáš Trč: Dobře. Myslím, že když hovoříte o věcech, které Vás zajímají, baví Vás, a něco o nich víte, nemáte žádný stres. Práce nám šla dobře a divák to zcela jistě pozná na výsledku...

Redakce Novin ČK: Paní Pavlo, dvanáct let jste na volné noze. Kde Vás mohou diváci v současné době vidět?

Pavla Břínková: Věnuji se hlavně své koncertní činnosti. Kromě sólových koncertů vystupuji kupříkladu s tenoristou Janem Ježkem nebo třeba v jihlavském Horáckém divadle. Zanedlouho mě čeká i vystoupení v rámci Chopinova nočního koncertu v Ostravě... Zjednodušeně řečeno - ráda jezdím tam, kde mě chtějí, kde mě rádi vidí a slyší... (Smích)

Redakce Novin ČK: V posledním čase se věnujete muzikálovým melodii. Znamená to, že jste operetu odstavila na vedlejší kolej?

Pavla Břínková: I když operetu budu nadále hájit, pravdou je, že jsem se posunula o něco dál. Operetu prakticky nezpívám. Musela jsem proto změnit i téžiště svého hlasu. Jak jste zmínil, nejsem v trvalém angažmá. Sama si například připravuji koncerty a snažím se o to, aby každý z nich byl trochu jiný. Je doba muzikálů, a tak jsem se i já musela přizpůsobit. Celý život jsem zpívala napůl operetu a napůl muzikál. Tento žánr není tím pádem pro mne velká neznámá... Výhodou svobodného povolání je to, že si sama rozhoduji o repertoáru a zpívám jen to, co chci, co mě baví a co mně také nejvíce sedí. Celý koncert koncipuji tak, aby i náhodně zařazená píseň divákům něco vypověděla. Chci, aby píseň a mluvené slovo přispěly k navození té správné atmosféry. Snažím se diváky vtáhnout do komorních příběhů, které se mnohdy dotýkají i mne samotné...

Redakce Novin ČK: Stát sama na jevišti a bavit diváky je velká záležitost...

Pavla Břínková: Recitál mě odjakživa bavil. Můžu v něm ukázat svou duši nebo chcete-li, svou osobnost... Neschovávám se za kostým ani obličej určité role. K takové poloze musí člověk dospět! Při běžném divadelním představení nejste pořád na scéně. Střídáte se s jinými herci a během pauzy se stačíte převléct, nalíčit se, napít se... kdežto při recitálu jste odjakživa sám na sebe. Kolikrát se skutečně nemáte ani čas napít z připravené sklenice na klavíru. Je pouze na Vás, zda z jeviště do hlediště přeskočíte ta správná jiskra a představení se povede. Pro mne jsou to potom úžasné dvě hodiny...

Redakce Novin ČK: Česká televize nedávno reprizovala úspěšný seriál Náhrdelník, ve kterém jste nazpívala roli hlavní představitelky. Nemrzelo Vás, že jste nebyla do seriálu obsazena „celá“?

Pavla Břínková: Neříkám to s hořkostí, ale zrovna tato role mě trochu mrzela. Na druhou stranu chápu, že tvůrci chtěli známou tvář, kterou byla právě Libuška Šafránková... Na druhou stranu jsem v seriálu zase mohla ukázat co nejširší pěvecký rejstřík - od klasické operety až po německé šansony. Byla jsem nucena změnit posazení hlasu a zvládnout perfektní němčinu tak, aby se seriál mohl později beze změn rovnou pustit v německé televizi. Zvláštností bylo i to, že první verzi „nazpívala“ Libuška a já se potom „strefovala“ do její pusy. Obvykle to bývá přesně naopak... Přesto mě práce na seriálu velice bavila a ráda na ni vzpomínám.

Redakce Novin ČK: Existuje nějaká role, na kterou vysloveně ráda vzpomínáte?

Pavla Břínková: Bez velkého přemýšlení - Líza z My Fair Lady... Stěžejní muzikálová role! Dala mi hodně práce, jelikož mně na ní strašně záleželo. Byl to pro mě mezník veškerého snažení. Nakonec jsem ji hrála plných sedm let. I dnes ji pokládám za svou největší a nejtěžší roli... A samozřejmě také nejmilejší!

Redakce Novin ČK: Existuje naopak role, která Vás minula, ačkoliv jste o ni stála?

Pavla Břínková: Když jsem byla v Karlíně, myslela jsem si na Hanu Glavari z Veselých vdov. Po mém odchodu z divadla jsem si říkala a... Hanu si už nezpívám... A vidíte, nakonec se ozvala Olomouc a s ní i vytoužená role Hany!
Rozhovor připravil Otto Lokaj